

Hogeschool Windesheim

B International Business

Beperkte opleidingsbeoordeling

009A2022.01

Samenvatting

In januari 2022 is de bestaande hbo-bacheloropleiding International Business (IB) van Hogeschool Windesheim bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een voltijdopleiding van 240 EC, die in Zwolle wordt aangeboden. De opleiding komt voort uit de bacheloropleiding International Business and Languages (IBL), die wordt uitgefaseerd. Vanwege de uitfasering van de opleiding IBL, ligt in dit rapport de focus op de opleiding IB. Het panel tekent hierbij aan dat zij zich kan vinden in het positieve oordeel van het panel van de visitatie van de opleiding IBL in 2015.

Het panel beoordeelt de opleiding in zijn geheel als **positief**.

Het panel heeft in Zwolle een opleiding IB aangetroffen die na de omzetting van de opleiding IBL in IB met veel durf en kracht nieuwe wegen is ingeslagen, zowel inhoudelijk als didactisch. De opleiding heeft een nieuw evenwichtig, stevig, breed, sterk beroepsgericht curriculum ontwikkeld, dat ver afstaat van het voormalige, meer traditionele IBL-programma. Qua profilering maakt de opleiding duidelijke keuzes met accenten op *Family Business, Marketing and Sales* en *Organisation and People*. Voor wat betreft de vreemde talen heeft de opleiding onderscheidend voor Duits of Frans gekozen. Ook in het didactisch concept, met gepersonaliseerd leren en gebaseerd op het gedachtegoed van het sociaal constructivisme, is de opleiding niet bang geweest een geheel nieuw pad op te gaan. Het afstudeerprogramma is eveneens omgegooid, met een bredere en meer gespreide toetsing van de beoogde leerresultaten op eindniveau. De IB-opleiding heeft nog geen afgestudeerden, maar op basis van het nieuwe programma en de eerste deel-eindwerken die het panel heeft bekeken, heeft het panel het volste vertrouwen dat ook in de IB-opleiding de beoogde eindresultaten zullen worden gerealiseerd. Al deze ontwikkelingen worden gedragen en gerealiseerd door een sterk, gekwalificeerd, betrokken en open team. Aandachtspunten zijn er natuurlijk ook. De opleiding zou haar inhoudelijke en didactische keuzes nog beter kunnen expliciteren en documenteren. Voor wat betreft de dagelijkse praktijk, kan de informatievoorziening naar studenten toe over de inhoud van het programma beter.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De beoogde leerresultaten van de opleiding voldoen wat betreft niveau en oriëntatie aan de eisen die het werkveld daaraan stelt. Voor de beoogde leerresultaten gaat de opleiding uit van de *Programme Learning Outcomes* (PLO's) van het *Framework International Business* 2017. De opleiding maakt hierbij duidelijke profilerende keuzes met de accenten op *Family Business, Marketing and Sales* en *Organisation and People*. Het (internationale) hbo-niveau is voldoende aangetoond, doordat de beoogde leerresultaten zijn gerelateerd aan het NLQF-niveau 6 en de Dublin descriptoren. Het beroepsbeeld van de opleiding is opportuun en actueel. Er is een goede afstemming over de beoogde leerresultaten met het werkveld, waarmee de opleiding intensieve contacten onderhoudt. De opleiding heeft een deskundige en betrokken Raad van Advies, waarin het regionale werkveld breed is vertegenwoordigd.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het programma van de opleiding sluit goed aan bij de beoogde leerresultaten en de profilering van de opleiding. Het is een evenwichtig, stevig, breed programma met een sterke beroepsgerichtheid en internationale focus. Het biedt studenten voldoende mogelijkheden om eigen accenten te leggen. Er is een goede balans tussen kennis en vaardigheden en volop aandacht voor de actualiteit. Studenten worden in voldoende mate voorbereid op het doen van onderzoek, hoewel in het programma meer variatie voor wat betreft onderzoeksmethodiek kan worden aangebracht. Het vreemde talenonderwijs is van hoog niveau. Studenten oordelen positief over de inhoud en opzet van het programma. De informatievoorziening over bepaalde curriculumonderdelen, met name die van het eerste jaar, is volgens hen echter voor verbetering vatbaar.

De opleiding heeft voor het didactisch model een duidelijke keuze gemaakt voor gepersonaliseerd leren vanuit het gedachtengoed van het sociaal constructivisme. Dit is voldoende ondersteunend voor studenten om de beoogde leerresultaten te realiseren. Het didactisch model is nog niet geheel geïmplementeerd. Studenten zoeken (op onderdelen) wat het model van gepersonaliseerd leren voor hen betekent en hoe dit in de praktijk vorm krijgt. Het is van groot belang studenten hierin goed mee te nemen, zeker aan het begin van hun studie.

De opleiding mag zich verheugen in een gekwalificeerd, betrokken, reflectief en saamhorig docententeam. Docenten zijn enthousiast over de nieuwe ontwikkelingen en voelen zich goed ondersteund in hun zoektocht deze goed te verinnerlijken en ten uitvoer te brengen. Studenten zijn positief over de docenten en waarderen vooral hun kennis van en inbreng vanuit de (internationale) beroepspraktijk, hun betrokkenheid en toegankelijkheid.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding beschikt over een goed systeem van toetsing, dat transparant is. De toetsen passen bij de beoogde doelen, het niveau en de inhoud van het programma. Er is daarmee ook een passende mix van toetsvormen, waarbij de opleiding ook durft af te wijken van traditionele vormen. De navolgbaarheid van de beoordelingen is wisselend. Het correct invullen van beoordelingsformulieren is in sommige gevallen nog een punt van aandacht. De door de opleiding nagestreefde en deels gerealiseerde flexibilisering van de toetsing kan nog verder worden uitgebreid. De informatievoorziening over de toetsing is in orde. De opleiding heeft de kwaliteitsborging van toetsen en beoordelen adequaat opgezet en voert deze naar behoren uit. Aandachtspunt is de verdere uitbreiding van de hantering van het vier-ogen-principe. De examencommissie en toetscommissie functioneren bekwaam en krachtig, met respect voor elkaars verantwoordelijkheden.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De beoordeling voor deze standaard heeft voornamelijk betrekking op de uitfaserende opleiding IBL, omdat de opleiding IB ten tijde van de visitatie nog geen afgestudeerden had. Het panel heeft in haar oordeel over deze standaard echter wel de plannen voor het nieuwe afstudeertraject van IB meegewogen en de indruk die zij van enkele toetsen op eindniveau, met bijbehorende studentuitwerkingen, van IB heeft gekregen.

De opleiding IBL toont overtuigend aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het curriculum en de opzet van de afstudeerfase bieden daartoe voldoende garanties. De borging van het eindniveau steekt goed in elkaar. Op basis van de door haar bestudeerde afstudeerwerken concludeert het panel dat de afgestudeerden aantonen de beoogde leerresultaten op bachelorniveau te hebben gerealiseerd. De scripties volgen echter vaak een vast format, waardoor het lijkt alsof studenten weinig vrijheid hebben en vastzitten in een bepaald voorgeschreven keurslijf. De nieuwe opzet van het afstuderen in de opleiding IB is breder en biedt meer ruimte voor variatie en doet meer recht aan het eindniveau van alle afzonderlijke PLO's. Op basis van deze nieuwe opzet en van de bestudering van enkele inmiddels beschikbare toetsen op eindniveau van IB, spreekt het panel het vertrouwen uit dat ook in de IB-opleiding de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd. Het panel wordt in dit vertrouwen door het werkveld gesteund. De afstudeerbegeleiding is goed, zo geven studenten en alumni aan. Alumni oordelen positief over de aansluiting van de opleiding op hun beroepspraktijk. Zij komen goed terecht in het werkveld, waar zij veel waardering krijgen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding	7
Schets van de opleiding / Karakteristiek	9
Basisgegevens opleiding	9
Beoordeling NVAO-standaarden	11
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	12
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3 Toetsing	21
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	24
Eindoordeel over de opleiding	27
Aanbevelingen	28
Bijlagen	29
1. Bezoekprogramma	30
2. Bestudeerde documenten	31

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding International Business van Hogeschool Windesheim, locatie Zwolle. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Windesheim en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2021 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 18 januari 2022. Vanwege de corona-maatregelen is de visitatie online uitgevoerd. Het visitatiepanel bestond uit:

De heer J.J.J.W.G. Moors MA PGDip (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. G. Geitz (domeindeskundige)

Mevrouw J. Barents BA (domeindeskundige)

Mevrouw K.R.Y. Boerhout (studentlid)

De heer drs. M. Fokkema, auditor van NQA, trad op als auditor van het panel.

De opleiding International Business van Hogeschool Windesheim is ingedeeld in de visitatiegroep HBO IBL groep 1. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en andere evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Werkwijze panel en procesverloop

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien afstudeerdossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentwaardering, opleidingsvarianten en studieroutes.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige *peers*. Ter voorbereiding op de visitatie is er een vooroverleg geweest. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren) en vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezoekdag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een

voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. De visitatiedag sloot af met het ontwikkelgesprek tussen het panel en vertegenwoordigers van de opleiding. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezoekdag om (inloopspreekuur). Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd aan de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 25 maart 2022

Panelvoorzitter



J.J.J.W.G. Moors MA PGDip

Auditor



Drs. M. Fokkema

Schets van de opleiding

De bacheloropleiding International Business (IB) en voorloper International Business and Languages (IBL) van de Hogeschool Windesheim zijn onderdeel van de Business School, dat op zijn beurt behoort tot één van de vijf domeinen van de hogeschool, namelijk het domein Business, Media en Recht (BMR). Naast IB/IBL maken andere economische opleidingen deel uit van de Business School, zoals de bacheloropleidingen Accountancy, Finance & Control en Commerciële economie.

Bij de opleiding IBL staan in 2021-2022 nog 45 studenten ingeschreven. Deze opleiding is voor het laatst in 2020-2021 aangeboden en tot aan eind augustus 2023 is het nog mogelijk voor studenten om hun IBL-diploma te behalen. De opleiding IB is in september 2018 van start gegaan, met jaarlijkse instroom van rond de 100 studenten per jaar. Het totaal aantal IB-studenten in het schooljaar 2021-2022 bedraagt 283 studenten. In 2021-2022 zijn 14 docenten aan de opleiding verbonden (bijna 12 fte).

De opleiding IB is ontstaan nadat in 2017 op landelijk niveau was besloten tot herordering van de opleidingen in de heo-sector. Als gevolg daarvan zijn enkele opleidingen, waaronder International Business and Languages, vervangen door de opleiding International Business. Er zijn veertien IB-opleidingen in Nederland, vertegenwoordigd in het Nationaal Platform IB. De veertien opleidingen hebben destijds voor de Engelstalige benaming *International Business* gekozen. Een keuze die volgens het panel zeer voor de hand ligt, gezien de internationale focus en inhoud van het programma van de opleiding.

Naast de vanzelfsprekende internationale gerichtheid staat de opleiding ook midden in de regionale samenleving. De opleiding ondersteunt bedrijven in de regio bij het zoeken en ontwikkelen van nieuwe (internationale) markten. IB in Zwolle werkt nauw samen met externe regionale organisaties, zoals Kennispoort en OostNL, op het gebied van innovatie. Daarnaast heeft de opleiding een uitgebreid internationaal netwerk van bedrijven. Het contact met het (internationale) werkveld is zeer stevig, niet alleen vanwege de projecten en stages van studenten, maar ook omdat het lectoraat Family Business van Hogeschool Windesheim een wezenlijk onderdeel van de opleiding IB is. Het onderwerp Family Business is een profilerend onderdeel van het IB-programma.

Basisgegevens opleiding

Naam opleiding in Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO)	International Business and Languages International Business
ISAT-code CROHO	34407 (IBL) 30029 (IB)
Oriëntatie en niveau opleiding	hbo
Niveau opleiding	bachelor
Graad	Bachelor of Business Administration
Aantal studiepunten	240
Opleidingslocatie(s)	Zwolle

Terugblik vorige visitatie

Het panel constateert dat de opleiding de aanbevelingen van het vorige visitatiepanel uit 2015 grotendeels heeft opgevolgd. Zoals aanbevolen, is het onderdeel Ethiek zichtbaarder in het programma gemaakt, zodat studenten bewuster invulling kunnen geven aan het concept 'de waardevolle professional'. Dit onderwerp komt vooral aan bod in de leerlijn *Learning and Development*, met daarin aandacht voor brede maatschappelijke onderwerpen als ethiek, geopolitiek en duurzaamheid, zie verder Standaard 2.

De aanbeveling om de beoordelingsformulieren beter in te vullen, verdient volgens het huidige panel nog steeds de nodige aandacht, zie verder Standaard 3.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het panel concludeert dat de beoogde leerresultaten van de opleiding wat betreft niveau en oriëntatie voldoen aan de eisen die het werkveld daaraan stelt. Voor de beoogde leerresultaten gaat de opleiding uit van de *Programme Learning Outcomes* (PLO's) van het *Framework International Business 2017*. De opleiding maakt hierbij duidelijke profilerende keuzes met de accenten op *Family Business, Marketing and Sales* en *Organisation and People*. Het (internationale) hbo-niveau is volgens het panel voldoende aangetoond, doordat de beoogde leerresultaten zijn gerelateerd aan het NLQF-niveau 6 en de Dublin descriptoren. Het beroepsbeeld van de opleiding vindt het panel opportuun en actueel. Er is een goede afstemming over de beoogde leerresultaten met het werkveld, waarmee de opleiding intensieve contacten onderhoudt. De opleiding heeft een deskundige en betrokken Raad van Advies, waarin het regionale werkveld breed is vertegenwoordigd.

Onderbouwing

De beoogde leerresultaten IBL zullen hier buiten beschouwing blijven, omdat deze opleiding wordt uitgefaseerd. Het panel wil hierbij opmerken dat zij zich wat betreft de beoogde leerresultaten van IBL kan vinden in de betreffende bevindingen van het panel van de visitatie van IBL in 2015.

Beroepsbeeld

Het panel vindt het beroepsbeeld van de opleiding actueel en opportuun. De bij IB Zwolle opgeleide *young professional* is internationaal georiënteerd. Hij kan op de verschillende *key (business) areas* van het *Framework International Business* binnen het internationale werkveld opereren (zie verder hieronder bij *Beoogde leerresultaten*). De opleiding gaat uit van het beroepsbeeld zoals geformuleerd in het *Framework International Business*, waarin staat aangegeven dat de IB'er "*is able to operate within the wide spectrum of the international Business Administration domain. He or she has a set of interdisciplinary skills and a solid knowledge base, and is able to perform as an intermediary within various business domains. IB graduates are versatile and able to cope with changing job market requirements*". De IB'er is goed voorbereid op maatschappelijke ontwikkelingen en op de ontwikkelingen in het beroepenveld. Hij is goed bekend met *international business processes*, ervaren in het gebruik van 21st century skills en in staat zijn persoonlijke talenten verder te ontwikkelen.

Beoogde leerresultaten en profilering

Voor de beoogde leerresultaten gaat de opleiding uit van de *Programme Learning Outcomes* (PLO's) van het landelijk *Framework International Business (Framework IB)*. Dit raamwerk is opgebouwd volgens het KSAVE model: *Knowledge, Skills, Attitude, Values and Ethics*. Hiermee sluiten de beoogde leerresultaten aan op de Dublin descriptoren en de hbo-bachelor standaard

(NLQF-niveau 6), waarmee het (internationale) hbo-niveau is aangetoond. De PLO's zijn ingedeeld in vier domeinen: *Ways of thinking*, *Ways of Working*, *Living in the World* (deze drie domeinen door de opleiding samenvattend genoemd als *Learning and Development – L&D*) en *Tools for Working and Management*. Dit laatste domein is verder verdeeld in vier *key (business) areas*: *Finance and Accounting*, *Marketing and Sales*, *Organisation and People* en *Operations and Supply Chain Management*. Daarnaast maakt *Research* deel uit van dit domein. De PLO's zijn op hun beurt uitgewerkt in MLO's (*Module Learning Outcomes*).

De beoogde leerresultaten kennen verschillende niveaus. In het landelijk *Framework IB* wordt voor de afzonderlijke PLO's een indeling in drie niveaus gehanteerd. Deze niveau-indeling is gebaseerd op complexiteit van taak en context en mate van zelfstandigheid en begeleiding (autonomie), conform het ZelCom-model van Bulthuis. Eén van de vier *key areas* van *Tools for Working and Management* moet volgens het Framework IB op het hoogste niveau, bachelorniveau, worden afgerond, evenals het onderdeel *Research* en de skills van *Ways of Working*, *Ways of Thinking* en *Living in the World*. De tweede vreemde taal, Duits of Frans, sluit de opleiding af op B1/B2-niveau (independent user) van het *Common European Framework of Reference for Languages* (CEFR). Engels sluit men af op CEFR C1-niveau (*proficient user*) en Nederlands voor buitenlandse studenten op CEFR A1/A2-niveau (*basic user*).

De opleiding profileert zich met name op *Family Business*, gezien de vele (internationaal georiënteerde) familiebedrijven in de regio Zwolle. Voor wat betreft de hierboven genoemde *key areas*, profileert de opleiding zich op *Marketing and Sales* en *Organisation and People*. Studenten ronden één van deze *key areas* op bachelorniveau af. Deze profilering is ook afgestemd met het werkveld. De keuze voor de genoemde twee *key areas* is ook ingegeven door de beperkte schaalgrootte van de opleiding. Het panel kan de profileringskeuzes daarom ook onderschrijven.

Afstemming met (internationale) beroepenveld

De beoogde leerresultaten (PLO's) zijn landelijk gevalideerd door het Nationaal Platform International Business in samenspraak met het (inter)nationale werkveld. Het panel constateert dat de opleiding intensieve contacten met het werkveld onderhoudt en daarmee nauw afstemt over de beoogde leerresultaten en profilering. Ook betreft de opleiding het werkveld actief bij de uitvoering van het onderwijs, zie verder Standaard 2. De Raad van Advies (RvA) kent een brede samenstelling van vertegenwoordigers van het regionale werkveld. De RvA geeft de opleiding gevraagd en ongevraagd advies over onder andere het beroepsbeeld, de beoogde leerresultaten en het programma. De raad komt frequent bijeen en is actief betrokken bij de opleiding, zo maakt het panel op uit de RvA-verslagen en het gesprek met enkele leden van de RvA. Docenten staan voortdurend in contact met het werkveld door projecten en stages van studenten, gastcolleges en deelname aan congressen en werkveldbijeenkomsten. Het onderdeel *Marketing and Sales* tenslotte is ook gevalideerd door de belangenvereniging Thuiswinkel.org.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

Het programma van de opleiding sluit goed aan bij de beoogde leerresultaten en de profilering van de opleiding. Het is een evenwichtig, stevig, breed programma met een sterke beroepsgerichtheid en internationale focus. Het biedt studenten voldoende mogelijkheden om eigen accenten te leggen. Er is een goede balans tussen kennis en vaardigheden en volop aandacht voor de actualiteit. Studenten worden in voldoende mate voorbereid op het doen van onderzoek, hoewel in het programma meer variatie voor wat betreft onderzoeksmethodiek kan worden aangebracht. Het vreemde talenonderwijs is van hoog niveau. Studenten oordelen positief over de inhoud en opzet van het programma. De informatievoorziening over bepaalde curriculumonderdelen, met name die van het eerste jaar, is volgens hen echter voor verbetering vatbaar.

De opleiding heeft voor het didactisch model een duidelijke keuze gemaakt voor gepersonaliseerd leren vanuit het gedachtegoed van het sociaal constructivisme. Dit is voldoende ondersteunend voor studenten om de beoogde leerresultaten te realiseren. Het didactisch model is nog niet geheel geïmplementeerd. Studenten zoeken (op onderdelen) wat het model van gepersonaliseerd leren voor hen betekent en hoe dit in de praktijk vorm krijgt. Het is volgens het panel van groot belang studenten hierin goed mee te nemen, zeker aan het begin van hun studie.

De opleiding mag zich verheugen in een gekwalificeerd, betrokken, reflectief en saamhorig docententeam. Docenten zijn enthousiast over de nieuwe ontwikkelingen en voelen zich goed ondersteund in hun zoektocht deze goed te verinnerlijken en ten uitvoer te brengen. Studenten zijn positief over de docenten en waarderen vooral hun kennis van en inbreng vanuit de (internationale) beroepspraktijk, hun betrokkenheid en toegankelijkheid.

Onderbouwing

Opzet en inhoud van het programma

Het programma van IBL zal hier buiten beschouwing blijven, omdat dit wordt uitgefaseerd. Het panel wil hierbij opmerken dat zij zich wat betreft het programma van IBL, kan vinden in de bevindingen van het panel van de visitatie van IBL in 2015.

Het IB-programma kent een hoofdzakelijk thematische opzet, met geïntegreerde thema's, zoals hieronder schematisch weergegeven. Het programma is kort cyclisch opgebouwd en opgeknipt in vier perioden van tien weken per jaar.

	1.1	1.2	1.3	1.4
1 st year	Organisation & People Language L&D	Finance & Accounting Language L&D	Marketing & Sales Language L&D	Operations & Supply Chain Management Language L&D
	2.1	2.2	2.3	2.4
2 nd year	Integrated project Work placement preparation Language L&D	Integrated project Work placement preparation Language L&D	International work placement Language L&D	International work placement Language L&D
	3.1	3.2	3.3	3.4
3 rd year	Family Business Salestraining Sustainability Changemanagement Research Language L&D	Applied Business Research I International Marketing communication Language L&D	Professional profile Abroad: workplacement or study	Professional profile Abroad: workplacement or study
	4.1	4.2	4.3	4.4
4 th year	Applied Business Research II	Personal profile	Specialisation: Cross border e-commerce or Exploring horizons of international business	Specialisation: Cross border e-commerce or Exploring horizons of international business

De oriënterende functie van de propedeuse komt tot uiting in het feit dat alle *key areas* van het domein *Tools for Working and Management* van het Framework IB de revue passeren, met in elk blok steeds een andere *key area* als hoofdthema. In elke periode werken studenten in hun projectgroep aan een opdracht. De talen, vaardigheden en *Learning and Development (L&D)* zijn hierin geïntegreerd, zie verder hieronder.

In jaar 2 staan het *Integrated Project* en de module *Work Placement Preparation (WOPP)* in het eerste semester en de *International Work Placement* in het tweede semester centraal. In het *Integrated Project* is de *key area Marketing and Sales* van het domein *Tools for Working and Management* leidend en zijn de andere *key areas* ondersteunend. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met verschillende bedrijven. *L&D* is geïntegreerd in dit project. De module *WOPP* helpt studenten goede keuzes te maken ten aanzien van hun stage, onder andere met behulp van technieken zoals *Stephen Covey's 7 Habits* en de *Managing yourself* principes van Harvard. Ethiek en Duurzame Ontwikkeling zijn ook onderdeel van *WOPP*, ter voorbereiding op stage-opdrachten op dit gebied. Ook zijn er sollicitatietrainingen. De module is geïntegreerd met de vreemde talen. Voor vertrek naar een buitenlandse stage wordt de individuele *Intercultural Readiness Check (IRC)* afgenomen. In het tweede semester van jaar 2 gaan de studenten

vervolgens zestien weken op stage, zie verder hieronder bij *Kennismaking met de beroepspraktijk*.

In de eerste periode van jaar 3 werken studenten aan business cases rond geopolitiek met de ondersteunende modules *Changemanagement, Sales, Research, L&D* en *Family Business*. Studenten krijgen een inleiding in circulaire economie, waarna ze een bedrijf gaan helpen bij het opstellen van een circulair businessmodel. In jaar 3 zet de opleiding ook gamification in en gaan studenten aan de slag met storytelling en persuasieve communicatie. In de tweede periode werken studenten aan opdrachten bij bedrijven en zijn ze één dag per week op school en twee à drie dagen bij een bedrijf. Studenten maken verder een begin met hun IB portfolio, dat ze aan het eind van de studie presenteren. In het tweede semester van jaar 3 volgt opnieuw een halfjaar naar het buitenland voor studie of een tweede stage.

In jaar 4 sluit de student het onderdeel Research op bachelorniveau af in de eerste periode, zie verder Standaard 4. In de tweede periode volgt het onderdeel Personal profile waarin studenten keuzevakken kunnen volgen, eventueel in het buitenland. Het laatste semester is voor de specialisatie, waarbij de student kan kiezen uit: Exploring Horizons of International Business, gekoppeld aan de key area Organisation and People, of Cross-border E-commerce, gekoppeld aan de key area Marketing and Sales. Hier sluit de student op bachelorniveau één van de key areas af. L&D is ook onderdeel van beide specialisaties.

Kennismaking met de beroepspraktijk

Het programma biedt de student ruim voldoende mogelijkheden om met de actuele beroepspraktijk kennis te maken, aldus het panel. In de eerste twee jaar start elk semester met een Praktijk- en Trainingsweek, waarin ook bedrijfsbezoeken op het programma staan, zoals aan Scania in Zwolle. In jaar 1 is het studentencongres SMB – *Students Meet Business*, waarin de key areas en beroepsoriëntatie centraal staan en vertegenwoordigers van (internationale) bedrijven als gastspreker optreden. In projecten werken studenten ook aan bedrijfsopdrachten. Kennismaking met de beroepspraktijk vindt in jaar 1 ook plaats doordat studenten een marktonderzoek doen in het land van hun taalkeuze. Zoals al eerder aangegeven, lopen studenten in de tweede helft van jaar 2 zestien weken stage in het land van hun taalkeuze. Buitenlandse studenten volgen deze stage in Nederland. In het derde jaar kunnen studenten een tweede stage volgen. In jaar 3 werken studenten aan business cases en adviseren ze een bedrijf over een circulair businessmodel. Verder werken ze aan opdrachten voor en in een bedrijf in de tweede periode. Ook het onderdeel *Research* in jaar 4 omvat een onderzoek bij een bedrijf.

Vaardigheden

Vaardigheden (Skills) komen voornamelijk aan bod bij *L&D*. Studenten werken aan hun *Personal and Professional Development (PPD)*. Ze krijgen trainingen in onder andere divergent – convergent denken, *service design thinking*, het gebruik van de SCRUM methodiek, ‘agile’ werken, het schrijven van verslagen en presentatietechnieken. In jaar 3 gaan studenten ook aan de slag met storytelling en persuasieve communicatie en zijn de PPD-opdrachten gericht op de verdere ontwikkeling van persoonlijke effectiviteit. Voor wat betreft de 21^e-eeuwse vaardigheden, besteedt de opleiding veel aandacht aan de soft skills. Bij de vreemde talen komen uiteraard de verschillende taalvaardigheden aan bod.

Onderzoeksvaardigheden

Vanaf het begin van de opleiding doen studenten ervaring op met het doen van onderzoek. In jaar 1 voeren studenten een marktonderzoek uit, zoals eerder vermeld, en veel projectopdrachten starten met een onderzoek. In de eerste periode van jaar 3 is er een specifieke module *Research*, waarin nader wordt ingegaan op kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethodieken, voornamelijk gebaseerd op die van Verhoeven en Losse. Verdere toepassing vindt vervolgens plaats in *Applied Business Research I* (ABR I) in jaar 3 en ABR II in jaar 4. Voor ABR I voeren studenten groepsgewijs een onderzoek voor een bedrijf uit en in ABR II individueel. Met ABR II sluiten studenten het onderdeel *Research* op bachelorniveau af, zie verder Standaard 4. Het panel is van mening dat de opleiding studenten hiermee voldoende voorbereidt op het doen van onderzoek op hbo-bachelorniveau als *young professional*. Wel geeft het panel de opleiding in overweging studenten met meer soorten onderzoeksmethodieken kennis te laten maken.

Keuzemogelijkheden

Het IB-programma biedt volgens het panel studenten voldoende keuze- en profileringsmogelijkheden. Ten eerste gaat het hierbij om de taalkeuze Frans of Duits. Deze profilering qua taalkeuze is afgestemd met het werkveld en heeft ook verband met de vele contacten met Duitsland en Frankrijk van bedrijven uit de regio. Het panel vindt het sterk dat de opleiding zicht beperkt tot deze twee vreemde talen, naast de instructietaal Engels. Het panel ziet hier ook een kans om deze keuze wat meer uit te nutten in de landelijke differentiatie van de Zwolse opleiding IB ten opzichte van andere IB-opleidingen. In de vrije keuzeruimte in jaar 4, *Personal Profile*, kunnen studenten overigens ook onderwijs in andere vreemde talen volgen, zoals Spaans of Chinees. De stage in jaar 2 biedt de student ook de mogelijkheden om eigen accenten te leggen. In het tweede semester van jaar 3 kan de student kiezen voor een tweede stage of een studie in het buitenland. Bij de bedrijfsopdrachten van de verschillende projecten en de onderzoekopdrachten van ABR I en II kunnen studenten kiezen voor bepaalde sectoren en bedrijven. In jaar 4 volgt het onderdeel *Personal Profile* en de specialisatie in het laatste semester: *Exploring Horizons of International Business of Cross-border E-commerce*.

Instructietaal

De instructietaal is Engels, wat het panel goed kan onderschrijven, gezien de internationale gerichtheid van de opleiding en de aanwezigheid van buitenlandse studenten. De beheersing van het Engels van de docenten als instructietaal beoordeelt het panel als voldoende. Dit oordeel is gebaseerd op het overzicht van de achtergrond van docenten, het oordeel van studenten en op het gesprek dat het panel met enkele docenten in het Engels heeft gevoerd. De Cambridge-certificering op CEFR C1-niveau van alle docenten die de opleiding nastreeft, is echter nog niet volledig gerealiseerd. Een groot aantal docenten heeft internationale werkervaring in een Engelstalige omgeving opgedaan en diverse docenten hebben een Engelstalige opleiding/studie in het buitenland gevolgd. Voorts zijn enkele docenten native speakers van het Engels. Studenten beoordelen het niveau van het Engels van de docenten als voldoende. Docenten voelen zich comfortabel bij het gebruik van het Engels als voertaal. Ondersteunend hieraan zijn er genoeg scholingsmogelijkheden.

Internationalisering

Op basis van het programma constateert het panel dat de opleiding op het vlak van internationalisering goed scoort. Engels als instructietaal, Duits of Frans voor Nederlandse

studenten op hoog niveau en de aanwezigheid van buitenlandse studenten en docenten dragen daar in belangrijke mate aan bij. Dit geldt ook voor de lessen Nederlands met CEFR A1/A2 als eindniveau en het onderdeel Nederlandse cultuur voor buitenlandse studenten. Daarnaast is de verplichte literatuur vrijwel geheel internationaal. Reeds in jaar 1 gaan studenten, afhankelijk van hun taalkeuze, naar Duitsland of Frankrijk en voeren daar een internationaal marktonderzoek uit. Verder gaan alle studenten verplicht twee semesters naar het buitenland, in jaar 2 voor stage en in jaar 3 voor een tweede stage of studie aan één van de partneruniversiteiten. In jaar 4 hebben studenten ook de mogelijkheid om in het buitenland invulling te geven aan het onderdeel Personal Profile. Elk jaar organiseert het domein BMR een *International Week* met Internationale gastdocenten. Tenslotte nemen studenten deel aan internationale competities. Verder streeft de opleiding naar een hoger percentage buitenlandse studenten en zet daartoe gerichte werving in.

Studenten zijn positief over het IB-curriculum, zo blijkt uit het Studentenhoofdstuk van de Zelfevaluatie en het panelgesprek met studenten. Ze hebben veel waardering voor de breedte van het programma, de intensieve kennismaking met de beroepspraktijk, de sterke internationale oriëntatie en de ruime aandacht voor de actualiteit in het programma. Ook het hoge niveau van het talenonderwijs krijgt veel waardering van studenten. Verder stellen studenten de specifieke aandacht voor het onderwerp *Family Business* op prijs, maar zoeken ze bij dit onderdeel wel naar meer uitdaging. Ook het onderdeel *Sustainability* mag van hen worden versterkt. Een ander aandachtspunt is volgens studenten de informatievoorziening over de curriculumonderdelen. Vooral voor het eerste jaar vragen studenten om betere inleiding en toelichting op de modules. Ook de inrichting van de elektronische leeromgeving mag overzichtelijker. Het panel vraagt de opleiding nadrukkelijk om aandacht te schenken aan de verbetering van deze punten.

Alles overziend als het gaat om de opzet en inhoud van het programma, is het panel van mening dat de opleiding een evenwichtig, stevig, breed en sterk beroepsgericht programma neerzet. Het kent een goede balans tussen kennis en vaardigheden. In vergelijking met het oude IBL-programma heeft de opleiding inhoudelijk overtuigend nieuwe keuzes durven maken met veel aandacht voor actuele ontwikkelingen in het werkveld. Het panel spoort de opleiding de nieuwe ingezette programmatische lijn verder uit te werken en te versterken. Het programma dekt de beoogde leerresultaten en de profilering voldoende af, zo blijkt volgens het panel onder meer uit de studiewijzers. Qua hoog niveau springen vooral de onderdelen Finance en Logistic Management en de vreemde talen eruit.

Didactisch concept

De opleiding gaat uit van gepersonaliseerd leren, waarbij de student en zijn studie centraal staan. De onderwijsinhoud wordt sterk afgestemd op de wensen, voorkeuren en behoeften van de student. Gaandeweg de opleiding neemt de zelfsturing steeds meer toe en docenten hebben vooral een coachend rol. Daarnaast is het onderwijs gestoeld op het sociaal constructivisme, ondersteund door learning communities. De learning community krijgt concreet vorm in de 'Office' omgeving. Dit is een grote ruimte waarin studenten twee keer vier uur per week ingeroosterd worden en kunnen werken. Ze bepalen zelf waaraan ze werken, in teams of individueel, aan opdrachten projecten en/of een taal. In de Office is een (vak)docent aanwezig om vragen te beantwoorden of voor coaching en feedback. Studenten kunnen dan ook andere (vak)docenten benaderen en hun eigen coach. Naast de Office hours zijn er Practices van een uur voor skills-trainingen in kleine groepen van vijftien studenten, Workshops van twee à drie uur in groepen van

vijftien studenten en Lectures van een half uur in een groep van maximaal zestig studenten. De Lectures zijn bestemd voor algemene, vaak inleidende, kennisoverdracht.

Ook ten aanzien van het didactisch concept blijkt de opleiding duidelijk te durven kiezen, aldus het panel. Het panel zoekt nog wel naar een verdere explicitering van wat de opleiding precies verstaat onder gepersonaliseerd leren. Dit kan van nut zijn bij de verdere uitwerking van dit concept, zodat ook wat dit betreft alle neuzen dezelfde kant op staan. Verder wil het panel de opleiding meegeven veel aandacht te schenken aan het goed meenemen van studenten én docenten in dit concept.

Begeleiding

De eerstelijnszorg voor studentbegeleiding ligt bij de docenten en specifiek bij de coach. Elke groep van vijftien studenten heeft een eigen coach. Het coachingsprogramma is gebaseerd op Stephen Covey's *7 Habits of Highly Effective Students* en is vooral gericht op effectief studiegedrag, reflectie op het eigen functioneren en zelfsturing. De coach monitort de studievoortgang van de studenten en ondersteunt de studenten bij het maken van keuzes in hun opleidingstraject. In de tweede lijn kunnen studenten terecht bij het decanaat. Voor studenten met bepaalde studiebelemmeringen zijn er verschillende faciliteiten beschikbaar, zoals extra begeleiding door een casemanager, specifieke tentamenvoorzieningen en hulp door studentpsychologen.

Onderwijs tijdens de Corona pandemie

Volgens het panel heeft de opleiding adequaat ingespeeld op de effecten van de Corona-maatregelen. Nadat Corona uitbrak, is het onderwijs binnen een week online gegaan en er is weinig of geen lesuitval geweest. Studenten die in het buitenland zaten, moesten naar Nederland terugkeren. Stages zijn vanuit huis voortgezet of studenten konden als alternatief Engelstalige minoren van Windesheim volgen. In 2020 – 2021 heeft het onderwijs een meer hybride vorm gekregen. De OC en examencommissie zijn steeds nauw betrokken geweest bij de aanpassingen. In de periode van alleen online onderwijs is met instemming van de examencommissie een enkele toets vervangen door een opdracht en enkele toetsen zijn online aangeboden. Het aangepaste onderwijs is regelmatig geëvalueerd met studenten en docenten. Aandachtspunten waren voornamelijk het welzijn van studenten - met name van de buitenlandse studenten - studievoortgang en ervaringen met het online onderwijs. Studenten oordelen positief over de snelheid en de manier waarop en de opleiding en docenten het online onderwijs hebben vormgegeven. Docenten waren ook online goed bereikbaar. Het onderlinge offline contact hebben studenten sterk gemist. Het aangepaste onderwijs heeft verder niet tot noemenswaardige studievertraging geleid. Ook aan het welzijn van de docenten is tijdens de pandemie veel aandacht besteed: de opleidingsmanager heeft bijvoorbeeld tijdens de eerste lockdown met elke docent een lange wandeling gemaakt.

Docenten

Aan de opleiding zijn veertien docenten verbonden (bijna 12 fte). Alle docenten hebben een mastergraad en één docent is gepromoveerd. Alle docenten hebben een eerstegraads lesbevoegdheid of vergelijkbaar. Verder zijn alle docenten BKE-gecertificeerd. Diverse docenten hebben recente ervaring in het bedrijfsleven en de meeste docenten hebben werkervaring in het buitenland opgedaan of in het buitenland gestudeerd. Docenten houden contact met de

beroepspraktijk door onder meer het werven en begeleiden van externe opdrachten en door stage- en afstudeerbegeleiding.

Het panel heeft een goed gekwalificeerd, betrokken en open docententeam leren kennen, met een sterke saamhorigheid. Bij de nieuwe ontwikkelingen zijn sommige docenten nog wat zoekende, maar beseffen dat ook. Onder de docenten is er veel draagvlak voor alle vernieuwingen, hoewel deze extra werk met zich meebrengen. De werkdruk wordt door docenten echter niet als te hoog ervaren, maar heeft wel de nadrukkelijke aandacht van het management, zo blijkt uit de gesprekken met betrokkenen. Met hun expertise dekken de docenten het programma goed af. Docenten zijn zeer betrokken bij de studenten en zijn positief over hun werk bij opleiding.

Docenten oordelen positief over de professionaliseringsfaciliteiten. Er zijn regelmatig studiedagen, waarop thema's als gepersonaliseerd leren, coaching, blended learning en *work placement training* aan bod zijn geweest. Er vindt verder regelmatig intervisie plaats op onderdelen als stage, afstuderen, beoordeling projecten en didactiek. Verdere professionalisering verloopt ook via het bijhouden van vakliteratuur, het bezoeken van seminars en het volgen van trainingen en cursussen. Docenten hebben trainingen gevolgd over actuele methodes en trends, zoals SCRUM, *Service Design Thinking*, een training over *Covey's 7 Habits* en een *Intercultural Readiness Check training*.

Uit de gesprekken met studenten en uit het Studentenhoofdstuk maakt het panel op dat studenten tevreden zijn over hun docenten. Docenten zijn volgens studenten betrokken en toegankelijk. Ook tijdens de Corona pandemie waren docenten goed bereikbaar. Studenten zijn positief over de actuele kennis van en ervaring in het (internationale) bedrijfsleven. Wel merken studenten soms duidelijke verschillen in de didactische vaardigheden tussen docenten. Een ander aandachtspunt is volgens de studenten de onderlinge afstemming tussen docenten. Het panel spoort de opleiding aan deze aandachtspunten goed ter harte te nemen.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De opleiding beschikt over een goed systeem van toetsing, dat transparant is. De toetsen passen bij de beoogde doelen, het niveau en de inhoud van het programma. Er is daarmee ook een passende mix van toetsvormen, waarbij de opleiding ook durft af te wijken van traditionele vormen. De navolgbaarheid van de beoordelingen is wisselend naar mening van het panel. Het correct en op uniforme wijze invullen van beoordelingsformulieren is in sommige gevallen nog een punt van aandacht. De door de opleiding nagestreefde en deels gerealiseerde flexibilisering van de toetsing kan nog verder worden uitgebreid. De informatievoorziening over de toetsing is in orde. De opleiding heeft de kwaliteitsborging van toetsen en beoordelen adequaat opgezet en voert deze naar behoren uit. Aandachtspunt is de verdere uitbreiding van de hantering van het vier-ogen-principe. De examencommissie en toetscommissie functioneren bekwaam en krachtig, met respect voor elkaars taken en verantwoordelijkheden.

Onderbouwing

Dit hoofdstuk gaat voornamelijk in op de toetsing in de opleiding IB. Omdat in de opleiding IBL door de uitfasering ervan de toetsing voornamelijk alleen op het afstuderen betrekking heeft, komt wel het beoordelen van het afstuderen bij IBL aan bod. De paragraaf over de kwaliteitsborging van de toetsing heeft betrekking op beide opleidingen.

IBL

Beoordelen afstuderen IBL

Studenten IBL studeren af met een afstudeeronderzoek bij een externe opdrachtgever. De afstudeeropdracht geldt als proeve van bekwaamheid waarmee de afstudeerder laat zien het niveau te hebben bereikt van beginnend beroepsoefenaar, zie verder Standaard 4. Het afstudeerwerk wordt beoordeeld op de probleemverkenning, het onderzoek & de oplossingen, acceptatie & bruikbaarheid, de kwaliteit van de rapportage en de reflectie op het afstudeerproces. Bij een voldoende volgt een presentatie van de afstudeeropdracht bij de opdrachtgever. Twee examinatoren beoordelen de afstudeeropdracht; de eerste beoordelaar is tevens de docent-begeleider van de afstudeeropdracht. Als beide beoordelaars niet tot overeenstemming komen, wordt het werk voorgelegd aan de Afstudeercommissie, die een bindend advies uitbrengt. De beoordeling wordt ingevuld in het beoordelingsdossier. Het panel heeft van vijftien recent afgestudeerde IBL'ers afstudeerwerken bestudeerd met de bijbehorende beoordelingen. De navolgbaarheid van de beoordelingen is volgens het panel wisselend, van goed tot lastig te bepalen. Dit laatste geldt met name voor de beoordeling van de reflecties bij de afstudeerwerken. Aandachtspunt blijft het volledig en op uniforme wijze invullen van beoordelingsformulieren.

IB

Toetsbeleid en toetsuitvoering

De belangrijkste uitgangspunten voor de toetsing zijn: diversiteit aan toetsvormen, flexibel toetsen, integrale toetsing en de nadruk op formatief toetsen en minder op summatieve toetsing.

Het panel constateert dat deze uitgangspunten in voldoende mate tot hun recht komen. De toetsing sluit zoveel mogelijk aan bij gepersonaliseerd leren, met de nadruk op formatief toetsen. Summatieve toetsen worden gebruikt om grote onderwijseenheden af te ronden. Bij flexibel toetsen bepaalt de student tot op zekere hoogte het moment van toetsing. De opleiding wil deze flexibiliteit verder uitbreiden, ook naar vorm. Het panel ziet wat dit betreft inderdaad ruimte voor verdere uitbreiding en ondersteunt de opleiding dan ook in haar streven naar verdere flexibilisering van de toetsing.

Het panel heeft een representatieve selectie van toetsmateriaal bekeken met bijbehorende beoordelingen. Het constateert dat de toetsen van hbo-bachelor niveau zijn en aansluiten bij de leerdoelen en werkvormen van de betreffende onderdelen. De toetsen voldoen aan de eisen van betrouwbaarheid, validiteit en transparantie. Ook bij dit toetsmateriaal is de navolgbaarheid van de beoordelingen volgens het panel wisselend. Aandachtspunt ook hier is het volledig en op uniforme wijze invullen van beoordelingsformulieren.

Het panel heeft een aantrekkelijke diversiteit van toetsvormen gezien. Integrale toetsing wordt met name toegepast bij de projecten. Bij kennistoetsing gaat het om het toetsen van feitelijke en begripsmatige kennis en de toepassing ervan. Beroepsvaardigheden worden veelvuldig geoefend en formatief geëvalueerd. De summatieve toetsing kent onder andere opdrachten, rollenspellen en het houden van een presentatie als toetsvorm. De persoonlijke en professionele ontwikkeling worden zowel formatief als summatief getoetst. Formatief tijdens gesprekken met de coach; summatief aan de hand van een variatie aan toetsvormen, zoals 360° feedback of zogenaamde 'retrospectives'. In de projecten werken studenten aan beroepsproducten. Het resultaat hiervan, zowel het beroepsproduct als de individuele bijdrage van de student wordt getoetst en beoordeeld. Een andere toetsvorm die de opleiding hanteert is een 'Dragon's den' setting waarin studenten hun innovatieve oplossingen van hun project presenteren. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van een portfoliobeoordeling bij *L&D* in jaar 4 en hanteert zij debatten en een *business game* (jaar 3) als toetsvorm.

Studenten beoordelen de toetsing en beoordeling als voldoende, zo blijkt uit het Studentenhoofdstuk en het panelgesprek met studenten. De toetsinformatie is helder en is tijdig beschikbaar. De toetsen sluiten volgens studenten goed aan bij de betreffende curriculumonderdelen en de beoordelingen zijn voldoende navolgbaar. Studenten oordelen wisselend over de feedback die ze bij de toetsen krijgen.

Kwaliteitsborging

Op verschillende manieren borgt de opleiding de kwaliteit van de toetsing. Het gebruik van het vier-ogen-principe is hier één van. Dit wordt in ieder geval toegepast bij beoordeling van eindwerken. Het panel spoort de opleiding aan het vier-ogen principe nog breder in stelling te brengen. Verder maken toets- en itemanalyses deel uit van de borgingsmiddelen. Ook is er kalibratie en intervisie, voornamelijk over de beoordeling van beroepsproducten, stages en afstudeeropdrachten. De opleiding investeert flink in de professionalisering van docenten op het gebied van toetsing. Het resultaat hiervan is dat alle docenten BKE-gecertificeerd zijn. Het panel vindt dit een mooi resultaat en ondersteunt de opleiding in haar ambitie nu ook meer docenten SKE-gecertificeerd te krijgen. Ook is er in de professionalisering op het gebied van toetsing veel aandacht voor holistisch beoordelen, gezien het toenemend gebruik van beroepsproducten en portfolio's als toetsvormen.

Zoals wettelijk bepaald, is de examencommissie eindverantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsing en van het eindniveau. De opleiding valt onder de gemeenschappelijke examencommissie van de opleidingen Global Project and Change Management, International Business en Logistics Management. Naast de uitvoering van de wettelijk voorgeschreven taken, adviseert de examencommissie de opleiding over het toetsbeleid en de toetsuitvoering. De examencommissie bestaat uit zes leden, onder wie een docent van de opleiding IB en een extern lid. De toetscommissie voert de inhoudelijke controle op de toetsen en beoordelingen uit en adviseert hierover. De toetscommissie ressorteert onder de examencommissie en bestaat uit drie leden, onder wie een docent van de opleiding IB. Op basis van de laatste twee jaarverslagen van deze commissies en het gesprek met enkele leden van beide commissies, concludeert het panel dat beide commissies goed functioneren, kritisch zijn en goed in hun kracht staan. De examencommissie had bijvoorbeeld ook al kanttekeningen geplaatst bij het invullen van beoordelingsformulieren en hierop inmiddels actie ondernomen.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard.

De beoordeling voor deze standaard heeft voornamelijk betrekking op de uitfaserende opleiding IBL, omdat de opleiding IB ten tijde van de visitatie nog geen afgestudeerden had. Het panel heeft in haar oordeel over deze standaard echter wel de plannen voor het nieuwe afstudeertraject van IB meegewogen en de indruk die zij van enkele toetsen, met studentuitwerkingen, op eindniveau van IB heeft gekregen.

De opleiding IBL toont volgens het panel aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het curriculum en de opzet van de afstudeerfase bieden daartoe voldoende garanties. De borging van het eindniveau steekt goed in elkaar. Op basis van de door haar bestudeerde afstudeerwerken concludeert het panel dat de afgestudeerden aantonen de beoogde leerresultaten op bachelorniveau te hebben gerealiseerd. De scripties volgen echter in de ogen van het panel vaak een vast format, waardoor het lijkt alsof studenten weinig vrijheid hebben en vastzitten in een bepaald voorgeschreven keurslijf. Het panel is positief over de nieuwe, bredere opzet van het afstuderen in de opleiding IB, die meer ruimte voor variatie biedt en meer recht doet aan het eindniveau van alle afzonderlijke PLO's. Op basis van deze nieuwe opzet en van de bestudering van enkele inmiddels beschikbare toetsen op eindniveau, met studentuitwerkingen, spreekt het panel het vertrouwen uit dat ook in de IB-opleiding de beoogde leerresultaten zullen worden gerealiseerd. Het panel wordt in dit vertrouwen door het werkveld gesteund. De afstudeerbegeleiding is goed, zo geven studenten en alumni aan. Alumni oordelen positief over de aansluiting van de opleiding op hun beroepspraktijk. Zij komen goed terecht in het werkveld, waar zij veel waardering krijgen.

Onderbouwing

IBL

Afstudeertraject

In het tweede semester van jaar 4 werkt de student individueel aan een relevant beroepsproduct bij een externe opdrachtgever. Elke opdracht wordt vooraf getoetst door de praktijkadviseur van de opleiding, waarbij wordt gekeken of de opdracht van voldoende niveau is en in voldoende mate de beroepscompetenties afdekt. De afstudeeropdracht heeft de vorm van een project, met praktijkgericht onderzoek als belangrijk onderdeel. De student levert hiermee een bijdrage aan de ontwikkelingen in het beroepenveld. Zoals eerder aangegeven, geldt de afstudeeropdracht als proeve van bekwaamheid waarmee de afstudeerder laat zien het niveau te hebben bereikt van beginnend beroepsofenaar. De afstudeerder krijgt vanuit de opleiding begeleiding van een inhoudsdeskundige docent, die opereert als coach. De afstudeerbegeleider voert drie coachingsgesprekken met de student: naar aanleiding van het afstudeerwerkplan, de tussenrapportage en naar aanleiding van het concept rapport. De bedrijfsmentor begeleidt de afstudeerder op de werkplek. Het panel is positief over deze opzet van het afstudeertraject en de

insteek van de afstudeerbegeleiding. Alumni met wie het panel heeft gesproken, onderschrijven dit oordeel.

Niveau afstudeeropdrachten

Het panel heeft van vijftien afgestudeerden van de laatste twee studie jaren afstudeeropdrachten bekeken, met de bijbehorende beoordelingen. In de steekproef voor de selectie van deze werken is recht gedaan aan de opleidingsvarianten en aan de representatie van lage, middelhoge en hoge scores bij de beoordelingen. De afstudeeropdrachten voldoen volgens het panel aan het hbo-bachelorniveau en tonen aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. Het panel heeft interessante afstudeeropdrachten gelezen over praktijkgerichte adviezen aan regionale bedrijven, zoals over de mogelijkheden voor het betreden van de Duitse markt door een bedrijf in de regio of de positionering van een lokaal consultancy agency in de markt met behulp van de ontwikkeling van een internationaal netwerk. De afstudeeropdrachten steken methodologisch gezien goed in elkaar, met een correct gebruik van het theoretisch kader. Het panel zou in het format van de afstudeeropdrachten overigens graag meer variatie zien. De studentreflecties op het afstudeerproces vindt het panel van goede kwaliteit. Wel zijn de eindwerken volgens het panel vrij omvangrijk. Het panel kon zich vinden in de becijfering.

Functioneren van afgestudeerde IBL'ers in de praktijk

Alumni-onderzoek wijst uit dat afgestudeerden qua functie op het niveau zitten dat past bij hun opleidingsniveau. Afgestudeerden vinden snel een baan; meestal krijgen ze hun eerste baan aangeboden bij het bedrijf waar ze zijn afgestudeerd. Alumni geven aan dat de opleiding hen goed heeft voorbereid op hun huidige functie in de beroepspraktijk en ook op een volgende masteropleiding. De opleiding onderhoudt actief contact met alumni; er is bijvoorbeeld een eigen LinkedIn account voor alumni en in de Raad van Advies zitten drie alumni. Vertegenwoordigers van het werkveld met wie het panel heeft gesproken, oordelen positief over de in Zwolle afgestudeerde IBL'ers en prijzen vooral hun gedrevenheid en hun kennis van en ervaring in familiebedrijven.

IB

In de opleiding IB worden op verschillende momenten en manieren de PLO's op eindniveau getoetst. Het panel vindt het dapper en aantrekkelijk om te kiezen voor een breder en in de tijd gespreid traject om PLO's op eindniveau te toetsen. Hiermee komen de eindniveaus van de afzonderlijke PLO's volgens het panel beter tot hun recht. Zo wordt in jaar 2 bij het onderdeel *International Business Communication* Engels op het eindniveau, CEFR C1, afgetoetst. Het eindniveau (bachelorniveau) van de PLO's van *Living in the World* worden bijvoorbeeld in jaar 3 bereikt in de *study abroad* of in de tweede buitenland stage. In periode 1 van jaar 4 toont de student het bachelorniveau van het domein *Ways of Thinking* en van *Research* aan in *Applied Business Research II* (ABR II) met een individueel praktijkonderzoek voor een externe opdrachtgever. Conform de eisen van het *Framework International Business* sluit de student in het laatste semester één van de *key areas* van het domein *Tools for Working and Management* op bachelorniveau af. Dit gebeurt tijdens de specialisatie *Exploring Horizons of International Business*, gekoppeld aan de *key area Organisation and People*, of *Cross-border E-commerce*, gekoppeld aan de *key area Marketing and Sales*.

Ten tijde van de visitatie waren er nog geen afgestudeerden van de IB-opleiding. Om toch een eerste indruk van het eindniveau van de IB'ers te krijgen, heeft het panel de enige op dat moment beschikbare (zeven) onderzoeksverslagen van ABR II bestudeerd, met de bijbehorende plannen van aanpak en reflectieverslagen. Deze werken zijn volgens het panel overtuigend van hbo-niveau en zijn onderzoekstechnisch naar behoren. De onderzoeksonderwerpen zijn internationaal en relevant voor de betreffende (MKB-) bedrijven, zoals een onderzoek naar de mogelijkheden voor het betreden van de Scandinavische markt voor een regionaal bedrijf dat flashcards produceert of een onderzoek naar het inrichten van een internationaal recruitment systeem voor een fietsenfabriek. Het panel kon zich vinden in de beoordelingen, maar zou hieraan meer feedback willen zien toegevoegd. De positieve indruk die het panel van de eerste onderzoeksverslagen van ABR II heeft gekregen, draagt bij aan het vertrouwen dat het panel heeft in de realisering van de beoogde leerresultaten van de opleiding IB. Het panel wordt in dit vertrouwen gesteund door het werkveld, waarvan vertegenwoordigers hebben aangegeven dat het IB-curriculum studenten voldoende bagage geeft om internationaal goed uit de verf te komen.

Eindoordeel over de opleiding

	B International Business
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

Voorbeeld:

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande hbo-bachelor opleiding International Business van Hogeschool Windesheim als **positief**.

Aanbevelingen

Algemeen

- Zorg voor een betere explicitering en een betere vastlegging van de keuzes die de opleiding maakt op het gebied van profilering, onderwijsinhoud en didactiek. Expliciteer hierbij ook praktische grenzen, zoals financiële.

Standaard 2

- Verbeter de informatievoorziening naar studenten toe over de inhoud van het curriculum, met name in het eerste jaar.

Standaard 3

- Verbeter het consistent en compleet invullen van de beoordelingsformulieren van de toetsen, met name bij de afstudeerwerken en de opdrachten van ABR II. Verhoog de navolgbaarheid van de beoordelingen. De Toetscommissie, onder verantwoordelijkheid van de Examencommissie, speelt hierbij een controlerende rol.

Deel III

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Tijdstip	Thema	Deelnemers
08.15-08.30	Welkom	
08.30-09.00	Pitch opleidingsmanager, Gelegenheid panel voor toelichtende vragen.	Opleidingsmanager
09.00-09.45	Materiaalbestudering en voorbereiding	Panel
09.45.-10.30	Gesprek met werkveld, lector, docent-onderzoeker en raad van advies	Werkveld, lector, docent-onderzoeker, raad van advies
10.30-11.00	Overleg	Panel
11.00-11.45	Gesprek studenten en alumni	Studenten en alumni
11.45-12.30	Overleg + lunch	Panel
12.30-13.30	Gesprek docenten en examinatoren	Docenten en examinatoren (in ieder geval ook betrokken bij geselecteerde afstudeerproducten)
13.30-14.00	Overleg	Panel
14.00-14.45	Gesprek borging	Opleidingscommissie, examencommissie en toetscommissie.
14.45-15.15	Overleg	Panel
15.15-15.45	Gesprek opleidingsmanagement	Opleidingsmanagement
15.45-16.30	Beoordelingsoverleg panel	Panel
16.30-16.45	Pending issues	Opleidingsmanagement
16.45-17.00	Terugkoppeling bevindingen	Alle betrokkenen opleiding
17.00-17.45	Ontwikkelgesprek	Opleiding

2. Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie opleidingen International Business and Languages en International Business

Algemeen

Informatie IBL/IB ten behoeve van de visitatie d.d. 18 januari 2022

Flyer International Business

Standaard 1

Framework International Business 2017

Werkwijze Raad van Advies IBL IB

Notulen vergaderingen Raad van Advies, 2019, 2020 en 2021

Standaard 2

OER instellingdeel 2020-2021

OER opleidingsdeel IBL 2020-2021

OER opleidingsdeel IB 2020-2021

OER instellingdeel 2021-2022

OER opleidingsdeel IBL 2021-2022

OER opleidingsdeel IB 2021-2022

Curriculumgegevens IB 2021-2022

Curriculumgegevens IBL 2020-2021

Curriculumgegevens IBL 2021-2022

Complete IB Programme and Assessments Overview 2021-2022

IBL competentiematrix 2019-2020

Module Learning Outcomes van alle modulen IB

Beknopt CV overzicht docenten IB

Standaard 3

Toetsbeleid domeindeel BMR 2019-2020

Jaarverslag examencommissie GPCM, LM, IB 2019-2020

Jaarverslag examencommissie GPCM, LM, IB 2020-2021

Representatieve selectie van toetsmateriaal met bijbehorende studentuitwerkingen en beoordelingen

Standaard 4

Afstudeerhandleidingen IBL studiejaren 2018-2019 tot en met 2021-2022

Beoordelingsdossier IBL 1^e beoordelaar afstuderen 2018-2019 tot en met 2021-2022

Beoordelingsdossier IBL 2^e beoordelaar afstuderen 2018-2019 tot en met 2021-2022

15 afstudeeropdrachten IBL van de cohorten afgestudeerden 2019-2020 en 2020-2021

Representatieve selectie van overige eindwerken IBL

Study Guide Applied Business Research II 2021-2022 (IB)

7 onderzoeksverslagen ABR II 2021 (de eerste enige beschikbare ten tijde van de visitatie)

Representatieve selectie van overige toetsen IB op eindniveau